

Natuurpunt
Tussen Leie en Schelde

Beheerplan Kasteelpark Nazareth

Maart 2025

Auteur: Sylvie Baert (in overleg met de lokale vrijwilligers van Natuurpunt)
Foto: Marc Espeel

Inhoudstafel

I. INLEIDING	3
II. DOELSTELLING	3
III. BESCHRIJVING EN PLANOLOGIE VAN HET GEBIED	3
IV. NATUURPLANOLOGIE.....	5
IV.1. Biologische waarderingskaart	5
V. BIODIVERSITEIT	8
V.1. Waarnemingen uit de digitale databank.....	8
VI. VERSCHILLENDE BIOTOPEN.....	14
VI.1. Oud bos	14
VI.2. Grasland	15
VI.3. Vochtige ruigte met op termijn eventueel een poel met moeraszone	15
VI.4. Oud bos	16
VI.5. Bosrand	16
VI.6. Jong bos.....	17
VII. JAARLIJKS WEERKERENDE WERKEN	18

I. Inleiding

In 2021 kocht het lokaal bestuur dit bijzondere, 140 jaar oude domein met de ambitie om het uit te breiden tot een groene long nabij de dorpskern van Nazareth waar **natuur** centraal staat. Eind dat jaar werden op een aanpalende voormalige maïsakker 4.500 jonge bomen geplant.

Dit jonge natuurgebied van 5 hectare is nog volop in ontwikkeling en wordt beheerd door Natuurpunt. De naam 'Kasteelpark' verwijst naar de geschiedenis van het terrein, dat ooit de tuin was van een kasteel. Tegenwoordig is het een openbaar toegankelijk natuurgebied waar **natuurontwikkeling en -beleving** het centraal streefdoel zijn.

II. Doelstelling

Het Kasteelpark is een kleinschalig maar gevarieerd **natuurgebied** van 5 hectare. Het herbergt zowel oud als jong **bos**, een **bosrand**, een kleine **boomgaard**, ruigte en diverse **graslanden** met uiteenlopende omstandigheden – van zonnig tot schaduwrijk en van vochtig tot droog.

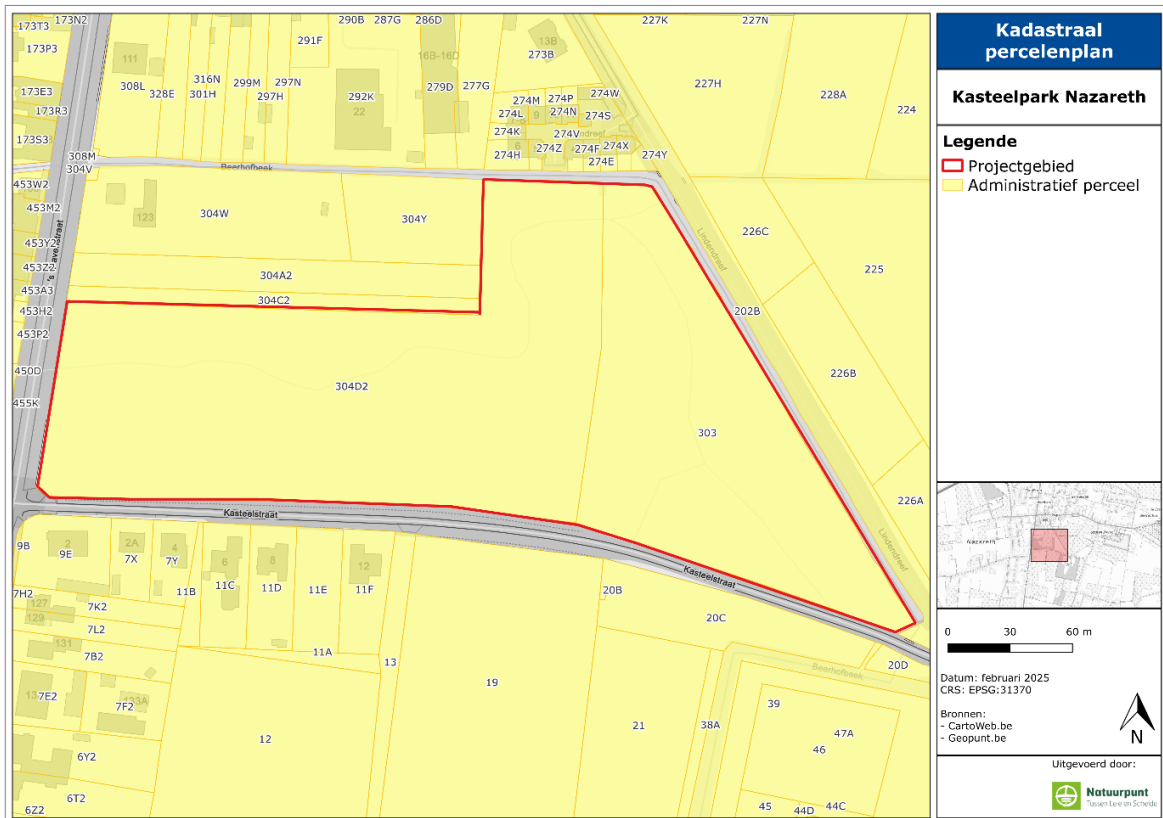
Om de biodiversiteit te behouden en te versterken, wordt ingezet op een gevarieerd **natuurbeheer**. Dit omvat het behouden en vergroten van de diversiteit in biotopen, het terugdringen van overtollige voedingsstoffen en het bestrijden van invasieve exoten.

Een nauwe samenwerking met duidelijke afspraken tussen de vrijwilligers van Natuurpunt en de gemeente Nazareth is essentieel om het gebied optimaal ecologisch te beheren. Door gezamenlijke inspanningen kan het Kasteelpark uitgroeien tot een robuuste stapsteen in het landschap. Dit betekent dat het niet alleen een toevluchtsoord biedt voor diverse planten en dieren, maar ook een cruciale schakel vormt in het bredere ecologische netwerk. Veel soorten – zowel gewervelde als ongewervelde – kunnen zich hier vestigen, voortplanten en migreren naar omliggende stukjes groen. Zo draagt het Kasteelpark bij aan een veerkrachtig ecosysteem en een duurzaam biodiversiteitsherstel.

III. Beschrijving en planologie van het gebied

Het Kasteelpark ligt in deelgemeente Nazareth, ingesloten tussen de 's Gravenstraat, de Kasteelstraat en de Lindendreef. Op de kaarten wordt dit gebied aangeduid als het projectgebied.

Het projectgebied omvat de kadastrale percelen 304D2 en 303, respectievelijk het pakgedeelte en de voormalige maïsakker.

Figuur 1: Situering van het projectgebied op kadastraal percelenplan

Figuur 2: Situering van het projectgebied op Orthofotomosaïek

IV. Natuurplanologie

IV.1. Biologische waarderingskaart

Het gebied is gekarteerd door een karteerder in juni 2006 en bevatte toen volgende zones:

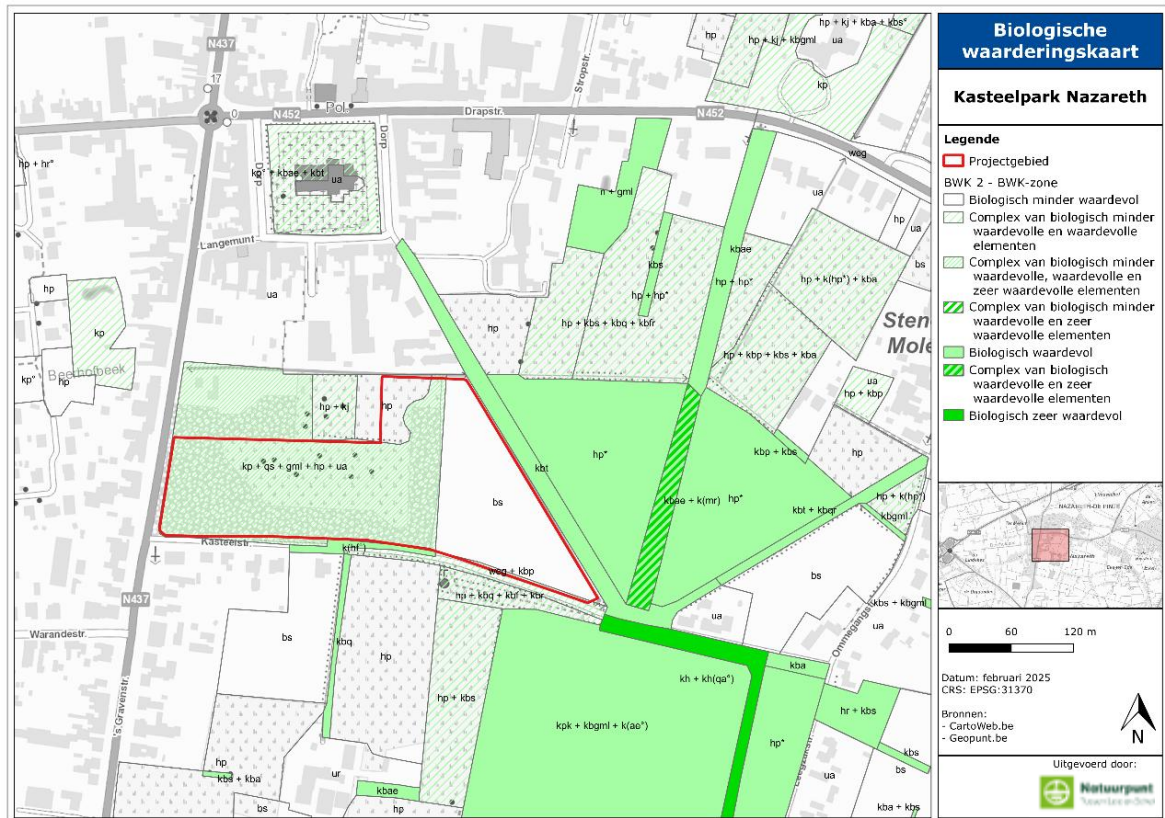
Biologische waardering	Code	Karteringseenheid
Complex van biologisch minder waardevolle, waardevolle en zeer waardevolle elementen	kp + qs + gml + hp + ua	park + zuur eikenbos + gemengd loofhout + soortenarm permanent cultuurgrasland + minder dichte bebouwing
Biologisch minder waardevol	bs	akker op zandige bodem
Biologisch waardevol	k(hf-)	bermen, perceelsranden, ... met moerasspirearugte

Deze kartering is echter niet meer actueel. De akker is eind 2021 beplant met inheems loofhout. Bij een actualisatie van de biologische waardering kan dit gebied nu gekarteerd worden als loofhoutaanplant (n) en soortenrijk permanent cultuurgrasland (hp+).

Het projectgebied grenst aan het terrein van het kasteel van Nazareth, dat is aangeduid als biologisch (zeer) waardevol. Gezamenlijk kunnen deze gebieden een belangrijke ecologische stapsteen vormen, waarbij de verschillende biotopen elkaar aanvullen.

Volgende waardevolle zones zijn terug te vinden in de nabijheid van het projectgebied:

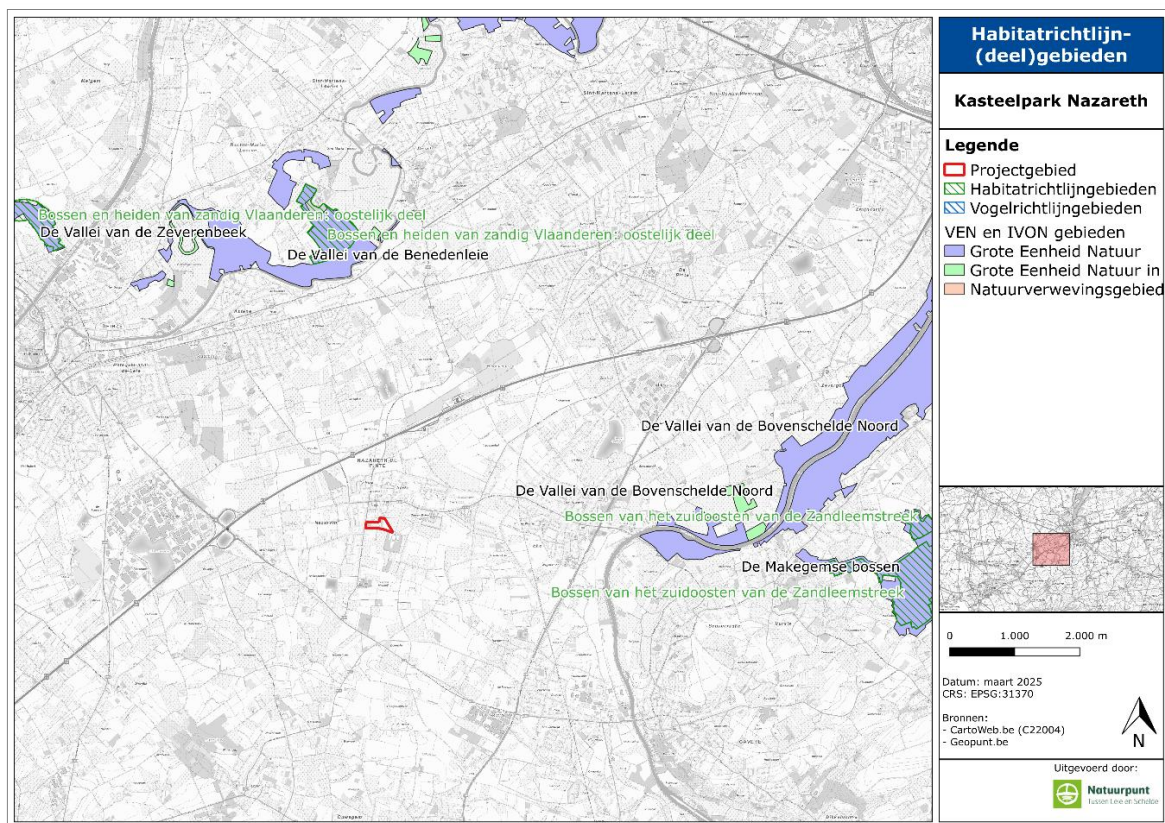
Biologische waardering	Code	Karteringseenheid
Biologisch waardevol	hp+	soortenrijk permanent cultuurgrasland
Biologisch waardevol	kbt	bomenrij met dominantie van linde (<i>Tilia</i> sp.)
Complex van biologisch waardevolle en zeer waardevolle elementen	kbae + k(mr)	bomenrij met dominantie van paardenkastanje (<i>Aesculus</i> sp.) + bermen, perceelsranden, ... met rietland en andere vegetaties van het rietverbond
Biologisch zeer waardevol	kh + kh(qa-)	houtkant + houtkant met eiken-haagbeukenbos
Biologisch waardevol	kpk + kbgml + k(ae-)	kasteelpark + bomenrij met gemengd loofhout + sloten met eutroof water
Biologisch waardevol	hr + kbs	verruigd grasland + bomenrij met dominantie van (al dan niet geknotte) wilg (<i>Salix</i> sp.)
Complex van biologisch minder waardevolle en waardevolle elementen	hp + kbs	Soortenarm permanent cultuurgrasland + bomenrij met dominantie van (al dan niet geknotte) wilg (<i>Salix</i> sp.)
Biologisch waardevol	kbae	bomenrij met dominantie van paardenkastanje (<i>Aesculus</i> sp.)
Biologisch waardevol	kbq	bomenrij met dominantie van zomereik (<i>Quercus robur</i>)

Figuur 3: Situering van het projectgebied op de biologische waarderingskaart

IV.1.1. Natuurgebieden

Het projectgebied maakt deel uit van een ecologisch netwerk dat erkende natuurgebieden omvat, zoals VEN-gebieden, habitatrichtlijngebieden en vogelrichtlijngebieden. Er wordt gestreefd naar een betere verbinding tussen deze gebieden door langgerekte structuren (corridors) en kleinschalige verbindende elementen (stapstenen). Het projectgebied zelf ligt echter niet binnen een natuurgebied maar kan wel fungeren als een stapsteen.

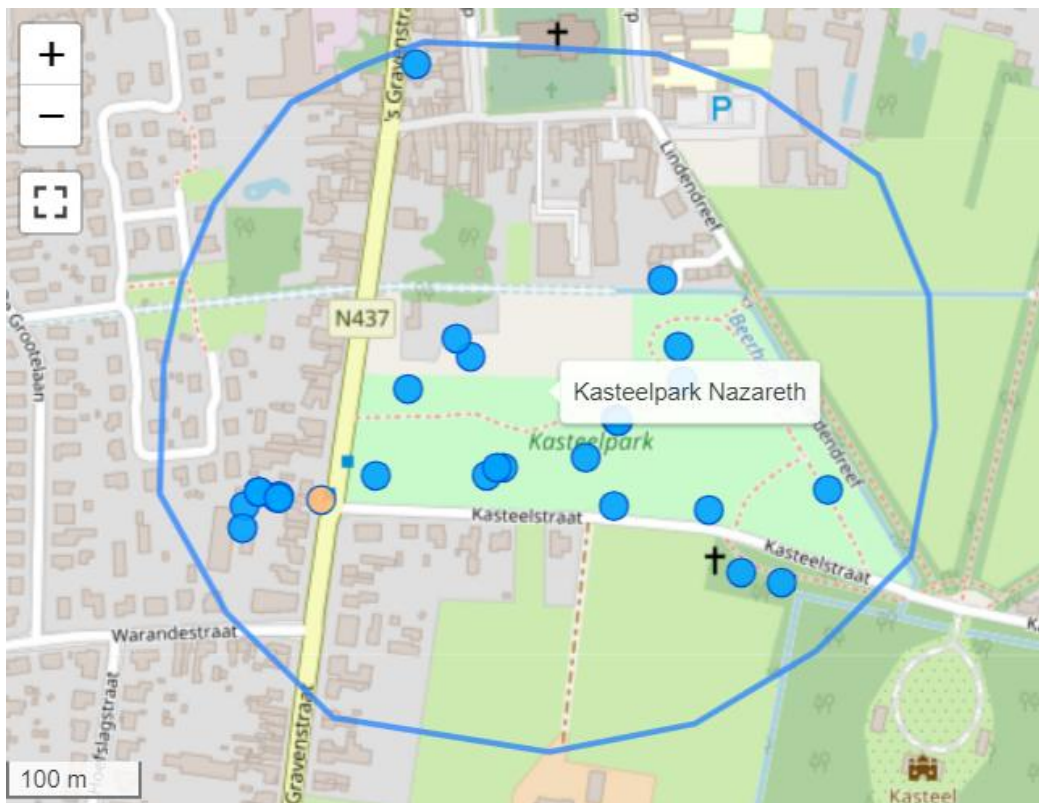
Figuur 4: Situering van het projectgebied ten opzichte van VEN-gebied, habitatrichtlijngebied en vogelrichtlijngebied.

V. Biodiversiteit

V.1. Waarnemingen uit de digitale databank

Om een beeld te krijgen op de aanwezige soorten in het projectgebied werd de digitale databank waarnemingen.be (2020 – 2025) geraadpleegd. Er werd hiervoor gekeken naar een beperkte zone rond het projectgebied. Er zijn meer dan 500 soorten opgemerkt (zoogdieren, amfibieën, vogels, ongewervelden, bomen, struiken, kruiden, grassen, mossen, fungi).

Figuur 5: Zone waar waarnemingen uit waarnemingen.be werden overgenomen (Bron: www.waarnemingen.be) (datum:01.03.2025)

V.1.1. Fauna

Zoogdieren

Europese Haas
Europese Mol
Europese Rode Eekhoorn
Gewone Dwergvleermuis

Laatvlieger
Rosse Vleermuis
West-Europese Egel

Amfibieën

Bruine kikker
Gewone pad

Vinpootsalamander

Vogels

Aalscholver
Blauwe Reiger

Boerenwaluw
Boomklever

Boomkruiper
Boomvalk
Bosrietzanger
Bosuil
Buizerd
Ekster
Fazant
Gaai
Gierzwaluw
Goudhaan
Groene Specht
Groenling
Grote Bonte Specht
Grote Gele Kwikstaart
Grote Lijster
Grote Zilverreiger
Havik
Heggenmus
Holenduif
Houtduif
Huismus
IJsvogel
Kauw
Keep
Kleine Bonte Specht
Kleine Karekiet
Kokmeeuw
Koolmees
Koperwiek
Merel
Middelste Bonte Specht

Insecten en andere

Aardappelprachtblindwants
Anogcodes melanurus
Anthomyia procellaris
Atalanta
Aziatisch lieveheersbeestje (exoot)
Aziatische Hoornaar (invasief)
Azuurwaterjuffer
Behaarde schaduwwants
Bessenschildwants
Bloedrode heidelibel
Bloemvlieg onbekend
Bont zandoogje
Bonte brandnetelmot
Bonte dennenschildwants
Boomblauwtje
Boomhommel
Boomsikkelwants
Bos-aardslak
Brandnetelbladgalmug
Brandnetelblindwants
Brandvlervlinder
Breedbandgroefbij
Breedbandhuismoeder
Bretelwimperzweefvlieg
Bruin zandoogje
Bruine tijger

Nijlgans (exoot)
Parkeend
Pimpelmees
Putter
Roek
Roodborst
Sijs
Slechtvalk
Smelleken
Sperwer
Spreeuw
Staartmees
Steenuil
Tjiftjaf
Torenvalk
Turkse Tortel
Veldleeuwerik
Vink
Waterhoen
Wespendief
Wilde Eend
Winterkoning
Witte Kwikstaart
Zanglijster
Zwarte Kraai
Zwarte Mees
Zwarte Roodstaart
Zwartkop

Buxusmot
Cantharis flavilabris
Citroenvlinder
Crytea erythraea
Dagpauwoog
Distelhermelijntje
Distelvlinder
Dolerus haematodes
Donkere alsemboorvlieg
Doodskopzweefvlieg
Duinbloemweekschildkever
Ectinus aterrimus
Eriothrix rufomaculatus
Europese Hoornaar
Fraaie schijnbok
Gehakkelde aurelia
Gehoornde metselbij
Gekielde loofslak
Gele kommazweefvlieg
Gele snipvlieg
Gele tijger
Gestreepte eikenblindwants
Geurgroefbij onbekend
Gewone bloemwants
Gewone grasmot
Gewone kameleonspin

Gewone meikever
Gewone oorworm
Gewone rookwants
Gewone spiegelmot
Gewone wesp
Gewone wolzwever
Gewoon weidegitje
Grijze stipspanner
Groefbij onbekend (*Lasioglossum*)
Groen kaardertje
Groene bladsnuitkever
Groene eikenbladroller
Groene rietcicade
Groene struiksnuitkever
Groot dikkopje
Groot koolwitje
Grootoogkortschildkever
Grote dansvlieg
Grote groene sabelsprinkhaan
Grote kommazweefvlieg
Hazelaaruil
Herfstvlieg
Honingbij
Hoornzakdrager
Houtpantserjuffel
Houtspaander
Hyena
Icarusblauwtje
Kaasjeskruidikkopje
Kielsprietloopkever onbekend
Klaverblaadje
Klein geaderd witje
Klein koolwitje
Kleine of Kustbijvlieg
Kleine rode weekschild
Kleine vuurvinder
Kleine wintervlinder
Klimopbladroller
Knoopkruidschildwants
Kolibrievlinder
Koninginnenpage
Koolschildwants
Kraamwebspin
Krasser
Landkaartje
Langlijfje onbekend
Lansvlieg onbekend
Lantaartje
Lentelangpoot
Lindehoortjesmijt
Lissonota spec.
Luipaardlichtmot
Meeldauwlieveheersbeestje
Meligethes spec.
Meriansborstel
Mierenkever
Miersikkelwants
Muisgrijze kniptor
Naaldboombeertje
Oedemera lurida/virescens

Opomyza petrei
Oranje kruidenmot
Oranje langstaartmug
Oranje zandoogje
Oranjetipje
Paddenstoelmug onbekend
Penseelkever
Peper-en-zoutvlinder
Perespinselbladwesp
Plataanvouwmot
Platbuiklibel
Platte wielwebspin
Pollenia spec.
Populierenschorswants
Reebruine bladsnuitkever
Rode halsbandwants
Roesje
Roodbuikje
Rouwslakkendoder
Rozenmosgalwesp
Ruitrandwants
Rupsendoder
Ruwe pissebed
Schapenteek
Schermbloemdwerghspanner
Schilddrager
Schimmelspanner
Schorsmarpissa
Segrijnslak
Sint-jacobsvlinder
Sladistelknoopvlekje
Slakrups
Slangpootvlieg onbekend
Smalle randwants
Springende lindegalmug
Sprinkhaanvlieg
Spurrie-uil
Stadsreus
Steenhommel
Strontvlieg
Stro-uiltje
Struiksprinkhaan
Tachypeza nubila
Tenthredo campestris
Teunisbloempijlstaart
Tienvleklikeveheersbeestje
Tronkenbij
Trychosis spec.
Tuinwapenvlieg
Variabele granietsmot
Veelstippig Aziatisch lieveheersbeestje
Voorjaarseikenblindwants
Vuurwants
Weidevlekoog
Wimperflanzandbij
Witte Vlieg onbekend
Wormkruidbij-complex
Zandhalmuiltje
Zevenstippelig lieveheersbeestje
Zilverstreepgrasmot

Zuringgrandwants

Zwartgerande tuinslak

V.1.2. Flora

Bomen en struiken

Amerikaanse eik (exoot)
Amerikaanse vogelkers (exoot)
Beuk
Chineze zuurbes (exoot)
Eenstijlige meidoorn
Egelantier groep
Gelderse roos
Gewone esdoorn
Gauwe abeel (hybride)

Haagbeuk
Hulst
Iep spec.
Japanse duizendknoop (invasief)
Klimop
Tamme kastanje (ingeburgerd)
Robinia (exoot)
Zoete kers

Kruiden en grassen

Akkerdistel
Avondkoekoeksbloem
Basterdhyacint
Bernagie
Bezemkruid
Bijvoet
Blaassilene
Bleekgele droogbloem
Bleke klaproos
Boerenwormkruid
Bonte gele dovenetel
Borstelkrans
Bosanemoon
Boshyacint spec.
Bosvergeet-mij-nietje
Canadese fijnstraal (exoot)
Chineze naalbaar (exoot)
Dravik spec.
Drienerfmuur
Duinreigersbek
Duizendblad
Echte kamille
Engels raaigras
Fluitenkruid
Gekroesde melkdistel
Gele dovenetel
Gele ganzenbloem
Gele waterkers
Gestreepte witbol
Gewone ereprijs
Gewone hoornbloem
Gewone rolklaver
Gewone salomonszegel
Gewone veldbies
Gewone vogelmelk
Gewoon biggenkruid
Gewoon jakobskruid
Gewoon sneeuwkllokje
Gewoon speenkruid
Gewoon timoteegras
Glanshaver
Groene naalbaar
Grote brandnetel

Grote wederik
Grote weegbree
Hazenpootje
Heermoes
Hondsdrif
Hopklaver
IJle dravik
Jakobskruid
Kleefkruid
Klein hoeblad
Klein kaasjeskruid
Klein kruid
Klein springzaad
Klein streepzaad
Kleine klaver
Kleine leeuwenklauw
Kleine varkenskers
Klimopereprijs
Kluwenhoornbloem
Kluwenzuring
Knopig helmkruid
Koekruid
Kompassla
Kropaar
Kruipende boterbloem
Langbladige druifhyacint
Lelietje-van-dalen
Liesgras
Look-zonder-look
Maarts viooltje
Madeliefje
Mannetjesereprijs
Melganzenvoet
Moerasspirea
Moeraswalstro
Muurleeuwenbek
Narcis spec.
Oranje havikskruid
Paardenbloem
Paarse dovenetel
Perzikkruid + Bekliede duizendknoop
Pinksterbloem
Pitrus

Prikneus
Reigersbek
Ridderzuring
Rood zwenkgras
Ruw beemdgras
Schapenzuring
Scherpe boterbloem
Sint-Janskruid
Slangenkruid
Smalle weegbree
Smalle wikke + Vergeten wikke
Speerdistel
Stinkende gouwe
Straatgras
Tongvaren
Tuinakelei
Tuinjudaspenning

Mossen

Gewoon krulmos
Heidestaartje en Bekermos onbekend

Fungi

Amethystzwam
Berkenschorsschijfje
Berkenzwam
Biefstukzwam
Bitterzoete melkzwam
Blauwe kaaszwam
Bleekgele mycena
Boeremia hedericola
Botercollybia
Brandnetel-zeggeroest
Breeksteeltje p.p. (Conocybe) (G)
Bundelmycena
Dikrandtonderzwam
Dooiergele mestzwam
Draadknotzwam
Echt judasoor
Echte tonderzwam
Fraaisteelmycena
Geel hoorntje
Geelwitte russula
Gekraagde aardster
Gele knolamaniet
Gele korstzwam
Geschubde inktzwam
Gestreept nestzwammetje
Geurige russula
Geweijszwam
Gewolke russula
Gewone beurszwam
Gewone hertenzwam
Gewone knolparasolzwam
Gewone krulzoom
Gewone oesterzwam
Gewone zwavelkop
Gewoon donsvoetje
Gewoon elfenbankje

Veldereprijs
Veldzuring
Vijfdelig kaasjeskruid + Muskuskaasjeskruid
Vingerhoedskruid
Vogelmuur
Wilde akelei
Witte dovenetel
Witte klaver
Zachte dravik
Zachte ooievaarsbek
Zandraket
Zevenblad
Zuring spec.

Kauwgommoss
Smal bekermos

Gewoon elfenschermpje
Gewoon meniezwammetje
Gladde kogelzwam
Glimmerinktwam sl, incl. Gewone, Bleke, Parel-,
Gladstelige glimmerinktwam
Grijs kronkelsteeltje
Grijze buisjeszwam
Groene knolamaniet
Groot matkopje
Grote bloedsteelmycena
Grote kale inktzwam
Grote parasolzwam
Grote stinkzwam
Halmrutertje
Heksenboter
Heksenschermpje
Helmmycena
Honingzwam (G)
Honingzwam (s.l.)
Kaneelkleurige melkzwam
Kleverige schorsmycena
Klontjestrilzwam
Knolparasolzwam sl, incl. Bruine, Sombere
Knolparasolzwam
Koekoeksbloemmeeldraadbrand
Kogelmeniezwammetje
Kraterkorstkogelzwam
Kronkelheidestaartje
Kussenvormige houtzwam
Langsteelfranjehoed
Levermelkzwam
Melksteelmycena
Mycenaparasiet
Netstelige heksenboleet
Nevelzwam
Onsmakelijke kamrussula

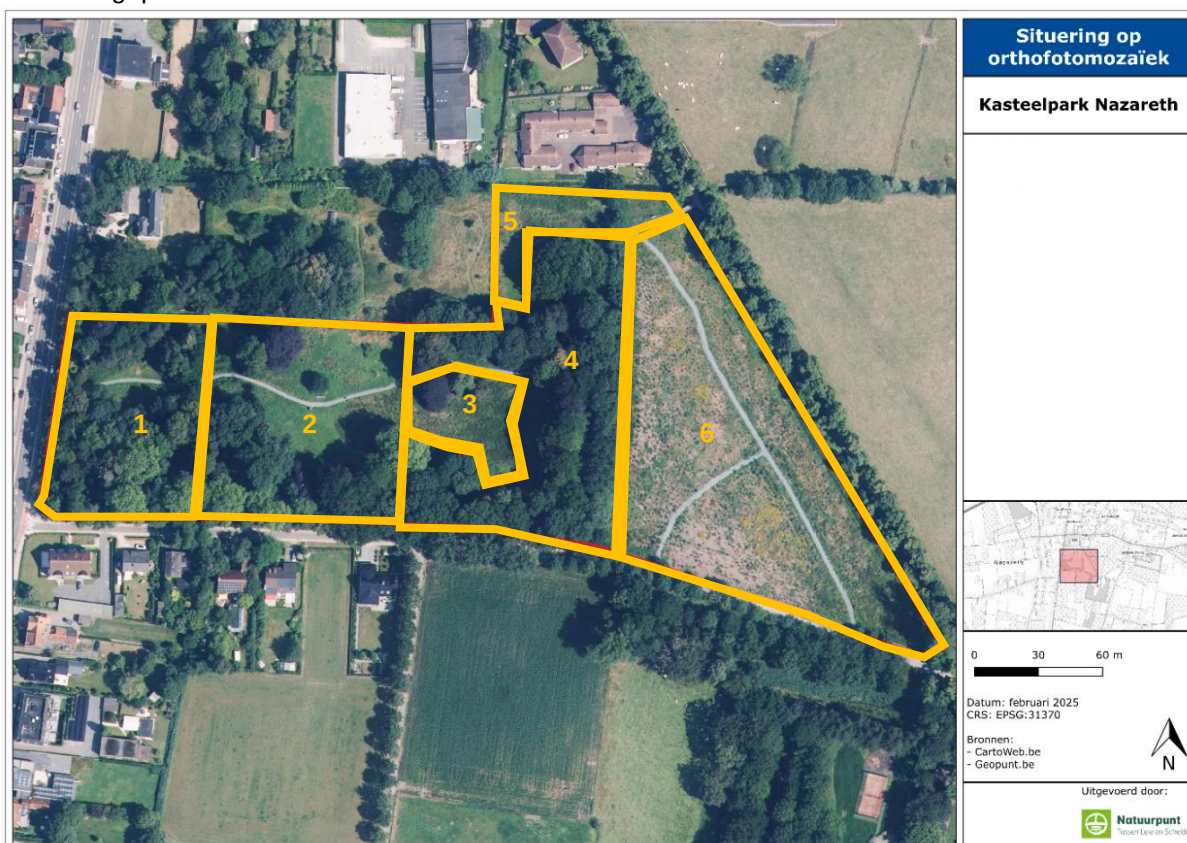

Oranje aderzwam
Oranje druppelzwam
Oranje dwergmycena
Oranjerode stropharia
Paarse knoopzwam sl, incl. Grootsporige paarse knoopzwam
Paarse schijnridderzwam
Panteramaniet
Papierzwammetje
Peksteel
Plooirokje sl, incl. Gewoon, Rondsporig, Hercules-, Kleinsporig, Geelbruin, Groot mest-, Mestplooirokje
Plooiwieswaaier
Plooiwieswaaier
Porseleinzwam
Reuzenzwam
Rode zwavelkop
Roodbruine schijnridderzwam
Roodporiehoutzwam
Roodsteelfluweelboleet sl, incl. Bruingele, Blauwvlekkende, Blozende, Sombere fluweelboleet
Ruig elfenbankje
Rupsendoder
Russula

Stinkparasolzwam
Suikermycena
Tengere beukentaailing
Tweekleurig elfenbankje
Tweekleurige trechterzwam
Tweekleurige vaalhoed
Valse kopergroenzwam
Vroege houtzwam
Waaierkorstzwam
Waaierkorstje
Weidekringzwam
Wit oorzwammetje sl, incl. Bleek, Rondsporig, Ruwsporig, Grootsporig, Behaard oorzwammetje
Witte bultzwam
Witte kluiszwam
Witte melksteelmycena
Witte satijnvezelkop
Zevenbladpuntkogeltje
Ziekenhuisboomkorst
Zwarte melksteelmycena
Zwarte trilzwam
Zwartpurperen russula
Zwavelzwam
Zwerminktzwam

VI. Verschillende biotopen

Hieronder worden de verschillende biotopen besproken, inclusief het bijbehorende beheer. Daarnaast worden enkele kenmerkende en haalbare soorten vermeld. Deze informatie kan worden gebruikt voor communicatiedoeleinden, zoals op de website, in folders of op sociale media. Zo kunnen bezoekers gericht op zoek gaan naar deze soorten of beter begrijpen waarom een specifiek beheer per biotoop wordt toegepast.

Figuur 6: Situering van de verschillende biotopen

VI.1. Oud bos

Dit oud bos kenmerkt zich door veel dood liggend hout en een rijke ondergroei van Klimop en winterbloeiers zoals Sneeuwkllokjes en Hyacinten. In deze zone zijn regelmatig Eekhoorns waar te nemen. De oude bomen bieden mogelijk een schuil- en nestplaats voor vleermuizen (Rosse vleermuis en Laatvlieger) en holenbroeders, waaronder Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Groene Specht, Grote Bonte Specht, Holenduif, Kauw, Kleine Bonte Specht, Middelste Bonte Specht, Pimpelmees, Koolmees, Spreeuw, Steenuil en Zwarte Mees.

Doel: Behoud van het bos met rijke ondergroei en veel dood hout

Beheer: Beperken van brandnetels en verwijderen van exoten. Hier gaat het dan vooral om Amerikaanse vogelkers. De jonge scheuten worden consequent uitgetrokken zodat deze de inheemse soorten niet verdringen.

Natuurstreefbeeld: Eiken-Beukenbossen op zure bodems (9120)

Typische soorten: Lelietje-van-dalen, Dalkruid, ... maar ook Laatvlieger en Rosse vleermuis

VI.2. Grasland

Deze zone is een open grasland, gelegen in de zon. In het noordelijk deel van het grasland, boven het wandelpad, is eveneens een kleine boomgaard aanwezig. Bedoeling van dit grasland is te komen tot een graslandfase 4 bloemrijk grasland, namelijk een glanshavergrasland. Dit type grasland stelt niet heel veel eisen aan hydrologie, bodem en nutriënten en zijn dus in het Kasteelpark mogelijk op termijn na voldoende verschraken. Goed ontwikkelde Glanshavergraslanden zijn kruiden- en bloemenrijk. Inbrengen van soorten zal in het Kasteelpark onvermijdelijk zijn. Er zijn immers geen dergelijke graslanden aanwezig in de nabije omgeving.

Doel: Graslandfase 4, bloemrijk grasland

Beheer: 2 keer per jaar gefaseerd maaien met de juiste maaier (geen klepelmaaier) op het juiste moment en het maaisel (wanneer het gras nog groen is en niet in bloei staat) afhalen en dit in mei en september/oktober (wanneer de bloemen in zaad staan).

Natuurstreefbeeld: Soortenrijke glanshavergraslanden (6510_hu)

Typische soorten: Knoopkruid, Groot streepzaad, Peen, Gewone rolklaver, Margriet, ...

VI.3. Vochtige ruigte met op termijn eventueel een poel met moeraszone

Dit is de natste zone van het gebied. In de winter staat dit onder water, in de zomer blijft de grondwaterstand hoog. Momenteel wordt deze zone gedomineerd door Ridderzuring en Pitrus.

Doel: Vochtige ruigte

Beheer: Om de twee jaar maaien met de juiste maaier (geen klepelmaaier) op het juiste tijdstip (als het gebied droog staat). Let erop dat de bodem daarbij niet te veel wordt beschadigd

Natuurstreefbeeld: Moerasspirearuigte met graslandkenmerken (rbbhf)

Typische soorten: Moerasspirea, Harig wilgenroosje, Grote kattenstaart, Koninginnekruid, ...

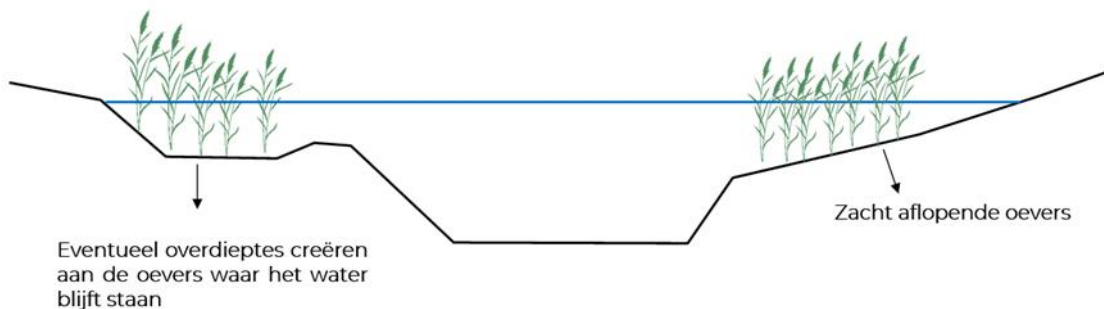
Eventueel kan hier later een poel met moeraszone worden toegevoegd, zodat er stilstaand water ontstaat dat interacteert met de omliggende biotopen. Er is nog bijkomend onderzoek nodig om er zeker van te zijn of dit de beste locatie is voor een poel. Er kan hier enkel een poel aangelegd worden als de grondwaterstand in de zomer niet te laag is.

Randvoorwaarden:

- Grondverwerking: De uitgegraven grond kan worden gebruikt om een berm te creëren. Hierdoor hoeft er niets afgevoerd te worden, en kan de nutriëntenarme grond worden ingezet voor de aanleg en beplanting van de berm. Dit creëert een gradiënt van droge tot vochtige, moerassige en natte zones.
- Moeras: Naast de vijver wordt een moeraszone voorzien. Dit is een zone tussen land en water met specifieke vegetatie waarvan ook specifieke insecten afhankelijk zijn.
- Aanleg: De poel wordt diep genoeg gegraven zodat er altijd grondwater in aanwezig is, ook in de maanden met het laagste grondwaterniveau.
- Waterpeil: Het waterniveau moet altijd hoog genoeg blijven om ervoor te zorgen dat zowel de vijver als de moeraszone voldoende nat blijven. Zo wordt een ecologische val vermeden.
- Ligging en ontwerp: De vijver moet in de zon liggen en een geleidelijke, zacht hellende oever hebben met verschillende waterniveaus. Zo kunnen minder mobiele dieren (bv. salamanders, padden, kikkers) gemakkelijk in en uit de vijver en krijg je zones met verschillende temperaturen. Bladval in de vijver moet zoveel mogelijk worden vermeden om te voorkomen dat het systeem te rijk aan voedingsstoffen wordt, wat op termijn kan leiden tot troebel zuurstofarm water. Als dit niet kan vermeden worden kan elke 10 jaar twee derde van de poel ontslibd worden. Het slib kan dan eventueel door landbouwers op nabijgelegen akkers gebruikt worden als bemesting. Doe dit bij voorkeur in september of oktober, de meeste amfibieën hebben het water dan verlaten, andere dieren zijn nog wat mobiel en de winterslaap is niet begonnen.

- Afwezigheid van vis: Naast de aanwezigheid van veel inheemse planten, is ook de afwezigheid van vissen een vereiste. Vissen eten larven van libellen en amfibieën, het voedsel van waterkevers, ... Er verdwijnen veel soorten uit vijvers waar vissen in leven. Daarnaast woelen veel soorten de bodem om. In te kleine watersystemen verstoren ze het ecosysteem en vervuilen ze het water met hun uitwerpselen waardoor gemakkelijk algen ontstaan en er op termijn minder zuurstof in het water aanwezig is.
- Aanleg: de aanleg vindt plaats buiten de schoontijd en met voorkeur in de nazomer of de winter. De schoontijd is standaard de periode tussen 1 april en 30 juni waarin geen storende werken mogen worden uitgevoerd. Voor vogels omvat deze periode het broedseizoen, waarin ze zich wijden aan nestbouw, eierlegging en het grootbrengen van hun kroost.

Typische soorten: Alpenwatersalamander, Kleine watersalamander, Bruinrode heidelibel, ...

VI.4. Oud bos

In deze boszone staan oude Zomereiken en Beuken, met zaailingen van Gewone esdoorn, Amerikaanse vogelkers en Witte abeel. Om de groei en bloei van Gewone salomonszegel te behouden, moeten de laatste twee soorten periodiek worden verwijderd.

Daarnaast bevindt zich in deze zone een oude gracht. Deze kan mogelijk op een doordachte manier gedeeltelijk worden heringericht, zodat er permanent water in blijft staan. Zo zou de gracht kunnen functioneren als een bospoel, wat waardevol is voor salamanders.

Doel: Oud bos met rijke ondergroei

Beheer: Verwijderen van exoten. Het gaat hier voornamelijk om de Amerikaanse vogelkers, Robinia en de witte abeel. Het wordt aanbevolen om de jonge scheuten af te zagen of te ringen op een hoogte van één meter. Dit helpt de wortelopslag te beperken.

Verder wordt geadviseerd om de zone met Gewone salomonszegel niet te betreden. Dit kan worden gedaan door een bord te plaatsen met de tekst 'gevoelig plekje' of door de toegang tot het gebied te bemoeilijken, bijvoorbeeld door het aanleggen van een takkenril. Gewone salomonszegel is namelijk gevoelig voor betreding en verstoring.

Natuurstreefbeeld: Eiken-Beukenbossen op zure bodems (9120)

Typische soorten: Robertskruid, Geel nagelkruid, ...

VI.5. Bosrand

Deze bosrand vormt een zachte overgang tussen het bos en de grenzen van het Kasteelpark en de omliggende woongebieden. Een bosrand bestaat idealiter uit een mantel (struik- en hakhoutzone) en een zoom (ruigtekruiden)

Doel: Instandhouding van de bosrand

Beheer: In de mantel wordt bosvorming tegengegaan door hoge bomen te kappen. Bomen kan men in hakhout zetten, stuiken moeten bij voldoende plaats niet beheerd worden. Af en toe een solitaire boom levend of dood laten staan is goed voor de biodiversiteit. Ook hopen met dood hout kunnen in de bosrand gelegd worden, vaak zullen op termijn hier bramen op komen. De zoom wordt beheerd door gefaseerd te maaien, elk deel van de ruigte wordt best om de 2 tot 4 jaar gemaaid. Afvoeren van maaisel is nodig om ruigtes bloemrijk en biodivers te maken.

Natuurstreefbeeld: Voedselrijke boszomen met minder algemene zoomsoorten (6430_bz)

Typische soorten: Hondsdraf, Zevenblad, Look-zonder-look, Spaanse vlag, ...

VI.6. Jong bos

Deze zone, een voormalig maisveld, is eind 2021 aangeplant met 4.000 bomen en struiken.

Doel: Verdere ontwikkeling van het jong bos

Beheer: Verwijderen van exoten. Aan de randen gaat het hier vooral om Japanse duizendknoop. Deze soort doet het opvallend minder goed in de schaduw. Daarom wordt aangeraden om hier Hazelaar aan te planten.

VII. Jaarlijks weerkerende werken

Algemene taken die kunnen opgenomen worden door de vrijwilligers van Natuurpunt:

- Exotenbestrijding (Japanse duizendknoop, Witte abeel, Amerikaanse vogelkers)
- Snoeien van de fruitbomen
- Inbrengen (zaaien, planten) van soorten
- De kleinere maaiwerken op maat van een zone, soort, ...

Algemene taken uit te voeren door de gemeente, krachtens de beheersovereenkomst van 01/03/2021 tussen Natuurpunt en de gemeente Nazareth:

- De randen van de paden moeten geregeld gemaaid worden. Het maaisel moet afgehaald en afgevoerd worden om verrijking tegen te gaan.
- Het grasland kan gemaaid worden door de gemeente wanneer dit duidelijk is aangegeven, vb. door paaltjes of linten die tijdelijk voorzien worden door de vrijwilligers van Natuurpunt. Ook kan het gemaaide gras afgevoerd worden naar de container door de medewerkers van de gemeente. Er kan geopteerd worden om het maaisel op hopen te leggen in een zone waar geen wandelaars komen. Deze hopen kunnen dienen als broedhoop. De vrijwilligers van Natuurpunt zijn bereid om aan deze taak mee te helpen, na verdere onderlinge afspraak.
- Zwerfvuil rapen en verwijderen uit het gebied.